

350

۷۵۵

۱

۲۴۴

یوسف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.ketab.ir

فلسفہ علم و سیاست حکومت اسلامیہ

محمد پرشگی

پڑھنا و علم و فہم و فہم اسلامی

فلسفه علم سیاست و حکمت متعالیه

محمد پزشکی

ناشر

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

تهیه

پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی

سرپرستار

محمدباقر انصاری

ویراستار

مصطفی رضایی دیل

لیتوگرافی، چاپ و صحافی

چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

شماره: ۵۰۰

قیمت: ۵۵۰۰ تومان

عنوان: ۵۲۲؛ مسلسل ۸۱۷

نشانی

قم، خیابان معلم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، نشر

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

تلفن و دورنگار: ۳۷۸۳۲۸۳۳-۰۲۵

ص.پ: ۳۷۱۸۵/۳۶۸۸

کدپستی: ۳۷۱۵۶۱۶۵۹۱

مراکز پخش

۱. قم، میدان شهدا، تلفن و دورنگار ۳۷۸۳۲۸۳۴-۰۲۵

۲. تهران، خیابان انقلاب، روبروی در دانشگاه تهران،

پاساژ فروزنده، طبقه همکف، واحد ۳۱۲، تلفن:

۰۲۱-۶۶۹۵۱۵۳۴

وبگاه: www.pub.isca.ac.ir

رایانامه: nashr@isca.ac.ir

فروشگاه مجازی نشر: www.shop.isca.ac.ir

فروشگاه نشر دیجیتال: www.pajooahaan.ir

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

پزشکی، محمد، ۱۳۴۶

فلسفه علم سیاست و حکمت متعالیه / محمد پزشکی؛ تهیه پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی

قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ

اسلامی، ۱۳۹۸

۳۴۴ ص.: جدول، نمودار

۵۵۰۰۰۰ ریال

۱-493-195-600-978

فیا

کتابنامه: ص. [۳۱۷]-۳۲۹؛ همچنین به صورت زیرنویس

نمایه

علوم سیاسی - فلسفه

فلسفه اسلامی

حکمت متعالیه

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ

اسلامی، پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی

۱۳۹۸ ۸ ۴۳/پ ۷۱/ JA

۳۲۰/۰۱

۵۶۲۷۱۲۳

۱۱.....سخنی با خواننده

فصل اول: به سوی فلسفه علم سیاست بر اساس فلسفه اسلامی

۱۳.....۱. قلمروهای بحث

۱۵.....الف) نظام هستی

۱۷.....ب) حکمت

۱۹.....ج) پارادایم

۲۰.....د) نظریه سیاسی

۲۳.....ه) الگوی سیاسی

۲۴.....و) واقعیت سیاسی

۳۰.....۲. علل و اهداف

۳۱.....الف) علت و هدف شناختی

۳۱.....ب) علت و هدف علمی

۳۴.....نتیجه بحث

۳۵.....۳. پیشنهاد پژوهش

۳۶.....الف) تحقیقی در فلسفه علم

۳۹.....ب) علم مدنی فارابی

- ج) کاوش‌های عقل عملی ۴۲
- د) حکمت سیاسی متعالیه ۴۵
- ه) ادراکات اعتباری و اندیشه اجتماعی - سیاسی علامه طباطبائی ۴۷
- و) اسلام و فلسفه علم ۴۸
- نتیجه بحث ۴۹
۲. مدعای پژوهش ۵۱
۵. انگاره‌های اصلی ۵۳
- نتیجه بحث ۵۷
۶. مفاهیم اساسی ۵۸
- الف) فلسفه اسلامی ۵۸
- ب) علم سیاست ۶۶
- ج) فلسفه علم سیاست ۷۲
- نتیجه بحث ۷۹
۷. روش پژوهش ۸۰
۸. سازماندهی پژوهش ۸۳

فصل دوم: فلسفه اسلامی و پارادایم‌های مسلط در علم سیاست

۱. پارادایمیک‌شدن نظریه‌ها ۸۷
۲. مفهوم پارادایم و اجزای آن ۸۹
۳. علم سیاست و پارادایم ۹۷
۴. پارادایم‌های علم سیاست ۱۰۲
- الف) پارادایم علمی ۱۱۲
- ۱- تعمیم‌های نمادین ۱۱۲

۱۱۶	۲- الگوهای پارادایمی
۱۲۰	۳- ارزش‌ها
۱۲۲	۴- نمونه‌های ایدئال
۱۲۴	ب) پارادایم پیش‌علمی
۱۲۷	۱- خاص‌گرایی موضوعی
۱۲۹	۲- الگوهای موردی
۱۳۲	۳- ارزش‌های ناظر به واقعیت
۱۳۴	۴- نمونه‌های ایدئال موردی
۱۳۸	ج) پارادایم پس‌علمی
۱۴۱	۱- تعمیم‌های تکوینی
۱۴۳	۲- الگوهای مرحله‌ای
۱۴۵	۳- ارزش‌های زبانی
۱۴۷	۴- نمونه‌های ایدئال مشروط
۱۵۰	نتیجه بحث
۱۵۱	۵. منزلت پارادایمیک فلسفه اسلامی برای علم سیاست
۱۵۲	نظریه حرکت جوهری
۱۵۴	الف) تبیین واقع‌نمایی و حرکت جوهری برای اعتباریات سیاسی
۱۵۸	ب) پارادایمیک بودن نظریه حرکت جوهری در علم سیاست
۱۷۴	نتیجه بحث
۱۷۴	نتیجه‌گیری فصل دوم

فصل سوم: سرشت علم سیاست بر اساس فلسفه اسلامی

۱۷۹	۱. پارادایمیک بودن سرشت علم سیاست
-----	-----------------------------------

۲. سرشت علم سیاست در پارادایم علمی ۱۸۰
۳. سرشت علم سیاست در پارادایم پیشاعلمی ۱۸۷
۴. سرشت علم سیاست در پارادایم پساعلمی ۱۹۰
۵. سرشت علم سیاست در فلسفه اسلامی ۱۹۶
- الف) تصور فیلسوفان مسلمان از علم سیاست و سرشت آن ۱۹۷
- ب) معیار علم بودن علم سیاست از منظر فلسفه اسلامی ۱۹۹
۶. بررسی پارادایمیک بودن سرشت علم سیاست در فلسفه اسلامی ۲۰۳
- الف) واقعیت هستی به عنوان معیار اعتبار و عینیت علم سیاست ۲۰۷
- ب) مقایسه سرشت علم سیاست بر اساس فلسفه صدرایی و علم سیاست پیشامدرن ۲۱۶
- نتیجه گیری فصل سوم ۲۲۹

فصل چهارم: رابطه علم سیاست و علوم تجربی در فلسفه اسلامی

۱. علم سیاست و «مناقشه علوم انسانی و علوم تجربی» ۲۳۳
- نتیجه گیری بحث ۲۴۰
۲. خاستگاه پیدایش مناقشه علوم انسانی و علوم تجربی در علم سیاست ۲۴۰
- نتیجه گیری بحث ۲۴۶
۳. رابطه میان علم سیاست با علوم تجربی در فلسفه اسلامی ۲۴۹
- الف) انگاره همسانی علم سیاست و علوم تجربی در فلسفه اسلامی ۲۵۲
- ب) انگاره ناهمسانی علم سیاست و علوم تجربی در فلسفه اسلامی ۲۵۷
- ۱- انگاره «ناهمسانی علوم انسانی و علوم تجربی» در فلسفه علم غربی ۲۵۸
- ۲- انگاره ناهمسانی علوم انسانی و علوم تجربی در فلسفه اسلامی ۲۶۵
- سازوکار تولید علوم تجربی بر اساس فلسفه اسلامی ۲۶۹

۲۷۲	 سازوکار تولید علوم انسانی بر اساس فلسفه اسلامی
۲۷۳	 نتیجه‌گیری فصل چهارم

فصل پنجم: اجزای پارادایمی علم سیاست بر اساس فلسفه اسلامی

۲۷۷	 ۱. اجزای پارادایمی در فلسفه اسلامی
۲۷۸	 ۲. اجزای پارادایمی در فلسفه صدرایی
۲۸۰	 الف) اجزای پارادایمی بر اساس رهیافت اصالت وجود
۲۸۴	 ۱- گزاره بدون جسمانی نفس و بقای روحانی آن
۲۸۵	 ۲- گزاره اتحاد قوای مراتب مختلف وجود نفس در عین کثرت قوای آن
۲۸۷	 ۳- گزاره انسان هستی جامع است
۲۸۹	 ۴- گزاره رابطه شریعت با سیاست مانند رابطه نفس و بدن است
۲۹۰	 ۵- گزاره علم سیاست دانش ساماندهی عقلانی امر سیاسی است
۲۹۲	 نتیجه‌گیری بحث
۲۹۳	 ب) نقش گزاره‌های صدرایی در معرفت پارادایمی در رهیافت اصالت وجود
۲۹۸	 ۳. الگوی فلسفی در رهیافت وجودی
۲۹۹	 الف) گزاره‌های صدرایی و الگوی فلسفی حکمت صدرایی
	 ب) مقایسه الگوی فلسفی حکمت صدرایی با الگوهای پارادایمی سه
۳۰۵	 پارادایم مسلط در علم سیاست
۳۰۶	 نتیجه‌گیری فصل پنجم
۳۱۱	 نتیجه‌گیری موضوعی

کتاب‌نامه

۳۱۷	 الف) کتاب‌ها
-----	--------------------

ب) مقالات ۳۲۶

ج) سایت‌ها ۳۲۹

نمایه‌ها

موضوعات ۳۳۱

علامه مشاهیر ۳۴۰

کتاب‌ها ۳۴۳

سخنی با خواننده

پژوهش در حوزه اندیشه سیاسی از منظر دینی در راستای شناخت مبانی، سرشت و ساختار آن در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی ضرورتی انکارناپذیر یافته است. ژرف‌نگری در مبانی دینی مشتمل بر عقل و آموزه‌های وحیانی و عرف جامعه اسلامی - ایرانی، شرطی اساسی در پویایی پژوهش‌ها برای دستیابی به الگوی مطلوب حکمت اسلامی در دوره جدید است؛ از این رو شناخت، بازخوانی، بازنگری و بومی‌سازی مسائل علم و اندیشه سیاسی، جایگاه ویژه‌ای در این پژوهش‌ها دارند.

بی‌تردید قصد اولیه انقلاب اسلامی هدفمندی و ارتقای کیفیت زندگی مؤمنان بر اساس نص اسلامی بود. لازمه تحقق این هدف، تربیت اندیشمندان فراوان و انجام تحقیقات بروز، کارآمد و معتبر علمی بود که در این راستا با راهنمایی استادان و همکاری طلاب فارغ‌التحصیل علوم سیاسی، زمینه شکل‌گیری پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی در سال ۱۳۷۳ فراهم شد. تجربه نو و موفق این پژوهشگران در معرفی بخشی از میراث سیاسی عالمان شیعی و تألیف آثار مستقل درباره مسائل نوپیدای سیاسی، زمینه را برای گسترش فعالیت‌های این مرکز و ارتقای آن به پژوهشکده‌ای مستقل مهیا کرد.

این پژوهشکده در راستای ایفای رسالت خود، تولیدات پژوهشی فراوانی را به جامعه علمی ارائه کرده است که از آن جمله می‌توان به تألیف، تصنیف و

ترجمه ده‌ها کتاب در حوزه اندیشه سیاسی اسلام اشاره کرد. چشم‌انداز آینده این پژوهشکده تبدیل شدن به مرجعی علمی پیرامون اندیشه سیاسی - دینی است تا بتواند با گردآوری مهم‌ترین تلاش‌ها و اندیشه‌ها به بسیاری از علاقه‌مندان این حوزه، خدمات علمی مؤثری ارائه کند.

کتاب حاضر با هدف ارزیابی انتقادی امکان تأسیس علم سیاست بر اساس آموزه «اصالت وجود» نگاشته شده است. امید است علاوه بر جامعه دانشگاهی و حوزوی، دیگر علاقه‌مندان نیز از آن بهره‌مند شوند.

پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی لازم می‌داند از تلاش‌های مؤلف محترم آقای دکتر محمد نجفی، ناظر ارجمند حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمدتقی سبحانی، ارزیابان محترم آقایان حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر احمد رضا یزدانی مقدم و دکتر شریف لک‌زایی، مدیر محترم گروه آقای دکتر رضا عیسی‌نیا و مدیر محترم امور پژوهشی دکتر محمود فلاح تشکر و قدردانی کند؛ همچنین از ریاست محترم پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی حجت‌الاسلام و المسلمین آقای دکتر نجف لک‌زایی که مساعدت‌های مؤثر ایشان نقشی اساسی در به سرانجام رسیدن پژوهش حاضر داشت، تشکر می‌نماید. در پایان از اداره نشر پژوهشگاه جهت آماده‌سازی و چاپ این کتاب تشکر و قدردانی می‌شود. این پژوهشکده در راستای حیات و بالندگی خود از انتقادهای پیشنهادی علمی استادان، صاحب‌نظران و پژوهشگران محترم استقبال می‌کند. امید است این فعالیت‌ها موجبات رشد و پویایی اندیشه سیاسی اسلام را فراهم سازد.

دکتر منصور میراحمدی

مدیر پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی